

Tema 1 - Indsatser for genbrug, genanvendelse & byttekultur 2023

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn har igennem 2023, med afsæt i årsplan 2023-2024, og nedenstående langsigtet perspektiv frem mod 2025, haft en lang række projekter og årsindsatser inden for temaet genbrug, genanvendelse og byttekultur i de to bydele. Følgende er gennemgangen af disse indsatser for året.

I. Studieprojekt – Bytte og adfærdsdesign årsplan: A1

På baggrund af projektoplæg fra miljøpunktet blev studieprojektet ”*Hvordan får vi kvalitet ind i byttekulturen?*” gennemført i 2023 i et samarbejde mellem 5 studerende fra AAU. De lavede en række indsatser og undersøgelser om adfærd og lavede herefter et design for at forbedre byttegraden ved byttestationer og på sigt i borgernes ejendomme.

Sammen med de studerende og lokale holdt miljøpunktet en workshop om genbrug og samt arb. med elementer til indretning af en midlertidig byttecontainer ved Dyrkøb. Vi har herunder været i dialog med Københavns Kommune, herefter benævnt kommunen, og fået input fra dem som interessant og myndighed. De studerende har indsamlet erfaringer fra byttecontaineren ved Dyrkøb, deres workshop med borgere og interessenter hos miljøpunktet, en større digital spørgeskemaundersøgelse og en lang række undersøgelser af kultur og adfærd på andre genbrugsstationer og bytteområder i København. På baggrund af al deres dataindsamling og arbejde bistod de studerende med at indrette den nye byttecontainer i nærgenbrugsstationen ved Kulturhus Indre By, KIBY, op til og ved indvielse af ny den 7/6, hvor også deres hæfte med vejledning til borgere, og kommunen, om bedre indretning og byttekultur, blev præsenteret. Miljøpunktet har fundet en frivillig til at stå for sy-café med genbrugstøj til udklædning, som efterfølgende er blevet en del af aktiviteterne på den nye nærgenbrugsstation. Hun har selv fundet fem andre frivillige. De syr hver tirsdag i Kulturhus Indre By, KIBY. Sammen med Indre By Lokaludvalg, IBLU, har miljøpunktet peget på flere lokaliteter til flere nærgenbrugsstationer i Indre By, herunder arbejdet med at finde en lokalitet i Nyboder Kvarteret, som ikke lykkedes, og senere en ved Havnegade.

Den 2. workshop om genbrug blev holdt i Indre By på kulturnatten ved nærgenbrugsstationen i KIBY. Erfaringen fra workshops og møde med borgerne er, at de vil gerne bytte, men der skal arbejdes videre med bytteadfærd og kvalitet i byttekulturen. Vigtige elementer for at bytte mere er først og fremmest orden og kvalitet.

<https://a21.dk/projekter/mere-genbrug/adfaerdsdesign/>

II. Nærgenbrugsstationen ved Charlotte Amundsens Plads – årsplan: A1, A5

Den 7. juni 2023 åbnede nærgenbrugsstationen ved Charlotte Amundsens Plads v. Kulturhus Indre By. Nærgenbrugsstationen skal dels være et sted, hvor man kan genanvende og genbruge affald, dele værktøjer, bytte, reparere, være kreative samt være et samlingspunkt for lokale borgere, tæt på bolig. Miljøpunkt Indre By & Christianshavn var med til åbningen, hvor vi satte fokus på byttekulturen og førnævnte studieprojekt ”*Hvordan får vi kvalitet ind i byttekulturen?*”. Studiegruppen var med til arrangementet for at snakke med mere end 40 lokale borgere om byttekultur og adfærdsdesign og lave en sidste dataindsamling til deres afsluttende studierapport,

[https://usercontent.one/wp/a21.dk/wp-content/uploads/2023/06/Oeget-genbrug-gennem-adfaerdsdesign-- Bachelorrapport-2-juni-2023.pdf](https://usercontent.one/wp/a21.dk/wp-content/uploads/2023/06/Oeget-genbrug-gennem-adfaerdsdesign--Bachelorrapport-2-juni-2023.pdf)

Miljøpunktet deltog også og talte om bytte og Miljøpunktets arbejde med mere end 20 personer, ud over medarbejdere fra KIBY, kommune og frivillige til indvielsen.

Den 13. oktober fortsatte indsatsen med formidling af byttekultur på årets Kulturnat, ved Kulturhus Indre By. Miljøpunktet og snakkede med borgere om, hvordan de kunne bringe byttekulturen ind i gårdmiljøer og hjælp til med at holde godt styr på byttestationen sammen med Kulturhusets medarbejdere.

III. Indsats for sorteringspunkter – årsplan: A2

Ifølge kommunens ressource- og affaldsplan skal der frem til udgangen af 2024 etableres 550 sorteringspunkter i Københavns Kommune og mindst 50 i Indre By og på Christianshavn. Miljøpunktet har i 2021 og 2022 stået for den borgerinddragende indsats i begge bydele, med fire byvandring på Christianshavn og 11 i Indre By for at udpege borgernes forslag til placeringer i bybilledet. I 2023 skulle miljøpunktet ifølge årsplanen informere om bl.a. brug af sorteringspunkterne og indsamle spørgsmål mm. for borgerne, men kommunen har udsendt etablering til 2024-2025. Formidlingen har derfor handlet om, hvor sorteringspunkterne kommer op og hvilke fraktioner de enkelte borger kan forvente at adgang til, samt løbende input til kommunen med spørgsmål fra LU og de beboergrupper, vi har besøgt.

Dette resulterede f.eks. i et fremsendt notat til begge lokaludvalg, der informerer om forsinkelsen af sorteringspunkterne.

Kommunen har sidst i 2023 inviteret Miljøpunktet og lokale i Indre By med i et forsøg om mini-nærgenbrugsstationer, som led i at finde løsninger til at sikre tilstrækkelig kapacitet til at sortere borgernes genanvendelige affald. Forsøget fortsætter i 2024, sammen med repræsentanter fra lokale boligområder i Indre by.

I juni måned afholdt Gammelholm-beboerforening generalforsamling, hvor miljøpunktet blev inviteret til at fortælle om processen for sorteringspunkterne og facilitere en debat om udfordringer og barrierer for borgernes brug af sorteringspunkterne. Den 15. november blev der afholdt byvandring på Christianshavn med 6 deltagere, hvor fokus var på placeringen af sorteringspunkterne og hvordan sorteringspunkterne bedst kan anvendes for borgerne på Christianshavn. 7 ud af 12 placeringer var på ruten og en medarbejder fra Københavns Kommune var med på turen for at svare på borgernes spørgsmål til proces, implementering, tidshorisont mm.

IV. Affaldsindsamling årsplan: A3, A4

I 2023 blev der arrangeret 2 affaldsindsamlings: 1) en affaldsindsamling på Christianshavns Vold og 2) i Nansensgadekvarteret i Indre By. Første affaldsindsamling blev holdt i marts 2023 på Christianshavn med mange deltagere, og i sept. i Indre By med, men ingen dukkede op. MP var med i dels tilrettelæggelse, formidling, levering af materialer, snappere, afholdelse og oprydning. Gentages igen i 2024 sammen med LU's arb.gr. og grønne organisationer, frivillige m.fl. Anden affaldsindsamling blev holdt i Nansensgadekvarteret og arrangeret af miljøpunktet og holdt i samarbejde med KIBY. Der mødte alene vores frivillige og nære samarbejdspartnere op til arrangementet. Der er lavet en analyse af, hvad der kan gøres bedre næste år. I 2023 kunne vi konstatere, at der på World Clean up Day holdes utroligt mange arrangementer i forvejen og vi overvejer derfor enten at annoncere udlån af grej i god tid op til, alternativt finde en anden dag i foråret som tidligere.

V. Byttemarkeder 2023 – årsplan: A5, A6

Igenem 2023 har miljøpunktets frivillig Louise været hovedansvarlig for fem byttemarkeder. Tre af dem har vi direkte deltager i og støttet – enten med midler til forplejning af frivillige og med promovning af eventet. Et byttemarked i august blev aflyst pga. manglende tilmelding og frivillige. De tre byttemarkeder vi støttede var; 1) Kulturhus Indre By – 4. februar, 2) Christianshavns Beboerhus – 7. oktober og 3) Kulturhus Indre By – 28. oktober.

Data fra bytteindsatsen 2023 kan ses i bilag 2.

VI. Tekstil-fraktion årsplan: A7

Som et led i Københavns Kommunes indsats om 70 % genanvendelse, så er den nye tekstil-fraktion blevet implementeret fra 1. juli. I den forbindelse har miljøpunktet sat ekstra fokus på denne nyoprettede fraktion. Igenem kontakt med *Circular Copenhagen* er der arrangeret en informationstur med rundvisning ved UFF Humana, hvor kommunens tekstilaffald sendes til sortering til genanvendelse. Fokus for denne tur var, hvorfor det giver mening at sortere sit brugte tekstil, og hvilke effekter dette vil have – både på samfundsplan og for den enkelte borger. Turen var den 29. november 2023. Vi deltog 4 personer på turen, trods yderligere 8 tilmeldte, som ikke dukkede op på Nørreport. Det var en meget lærerig oplevelse. Der laves en opsamling og et oplæg til LU om forslag information til kommune og borgere om sortering og tætning af beholdere mod regn. Vigtigst af alt er at op mod 80 % af det indsamlede tekstilaffald fra de allerede opsatte sorteringspunkter er for vådt til at sende videre til genanvendelse til nye tekstiler, alene af den grund, at det er for vådt. Det laver et forsøg med tørring, som af os på turen ikke virker særligt bæredygtigt. Er tøjjet rent/uden lugt og tørt, kan det meste genanvendes.

VII. Sammenhæng mellem mad, madspild og klima Årsplan: A8

MP har understøttet IBLU's Københavnerpicnic med QR-koder formidlet muligheder for begrønning af byen og genbrug via bæredygtig bordpynt, to steder i Indre By. Der blev desuden planlagt oplæg om klimamad og madspild og debat med Martin Keller, som senere blev aflyst. IBLU har godkendt MP forslag om, at der forsøges igen med oplæg og debat sammen med en eventuel klimamiddag/fællesspisning i 2024, i samarbejde med Indre By LU, gerne ifm. evt. Grønt Marked i Indre By, Gammelholm.

VIII. Affaldsforebyggende tiltag – oplæg til studieprojekt – årsplan: A9

Miljøpunktet udarbejdede, på baggrund projekt for og med borgere, om sortering af affald, et oplæg til studieprojekt med fokus på mere genbrug, brug af færre ressourcer – og adfærd og vej derhen. De studerende starter ultimo februar 2024, sammen med miljøpunktet, og kobles til projekt om affaldsfællesskaber ved Torvehallerne og Israels Plads.

IX. Grønt-marked i Gammelholm kvarteret – årsplan: A10

I 2023 har vi forsøgt at starte et samarbejde med virksomheden 'Grønt-Marked', hvor både Marianne og Jeppe har flere gange været i kontakt med kontaktpersonen fra virksomheden. Der har været kommunikative og kalendermæssige udfordringer, hvilket har ført til at indsatsen er trukket ud. Indsatsen er derfor flyttet til 2024. Første møde med 'Grønt Marked' vil forsøges planlagt inden udgangen af 2023.

X. Affaldsforebyggende tiltag – projektoplæg til studerende i 2023 til projekt i 2024 – årsplan: A10

Result. af projekt om genbrug/bytte foreligger og bruges som videre afsæt for projekt i 2024. Miljøpunktet har fået mulighed for at søge midler til at arbejde med Affaldsfællesskaber – og sortering til affaldssortering, genanvendelse og genbrug og affaldsminimering. Projektansøgningen er godkendt i TMF med en ramme på godt 180.000 kr. Projektet starter i området ved Nansensgade Kvarteret og Israels Plads. Det involverer gårdmænd, bestyrelser, lokale beboere og studerende i 2024. Med afsæt i projektansøgningen er der lavet et kort oplæg til studieprojekt, sammen med beboerkarreen. Der er herefter aftalt samarbejde med Aalborg Universitet i Sydhavnen, om Bæredygtigheds – og antropologistuderende og Ph.d.-studerende, som vil undersøge veje til ændret og bedre adfærd i affaldssortering og fællesskaber.

og XI. fremgår på side 7 under samlet kommunikation og formidling

Udvalgte fokuspunktet i 2024 og fremadrettet

Nærgenbrugsstation i 2024-2025: Der skal laves en ny nærgenbrugsstation i Indre By i 2024-2025 ved Hauser Plads og miljøpunktet arbejder sammen med IBLU på at etablere minimum en til, gerne i Havnegade eller på vandet hvis det er muligt.

Tekstil - genbrug & genanvendelse: I 2023 blev den nye tekstilfraktion implementeret i Københavns Kommune. Da denne nye fraktion bliver 1 år i sommeren 2024, er det en god mulighed for at se på delresultater for fraktionen, hvor meget tekstil der er blevet genanvendt. Efter turen til UFF Humana er det klart, at der i 2024 skal arbejdes med at sikre, at tekstilaffaldet bevares tørt, så et kan genanvendes/genbruges.

Sorteringspunkter: Sorteringspunkterne bliver implementeret i Indre by og på Christianshavn i anden halvdel af 2024 – og miljøpunktet skal være med til at hjælpe borgerne med at navigere i den nye affaldsløsning. I 2024 vil miljøpunktet formidle om processen for sorteringspunkterne, hvad de enkelte borger kan bruge sorteringspunkter til mm. Det foreslås at man kan lave byvandring med fokus på formidling i Indre By.

Ny tilgang til affaldsindsamling: Efter indsigter i sidste års affaldsindsamlinger vil der være øget fokus på tilgangen til næste års affaldsindsamlinger. F.eks. kunne man lave det som en del af et andet arrangement, afslutte med fællesmiddag eller lave et samlet event med andre miljøpunkter på tværs af bydele for at øge interessen.

Nye muligheder for bytte og genanvendelse i gårdmiljøer: Miljøpunktet har søgt Københavns Kommune om midler til sammen med to boligkarrer ved Israels Plads at lave affaldsfællesskaber, så borgerne sammen med gårdmænd m.fl. hjælper hinanden med at sortere affaldet, så mere havner til genanvendelse, herunder madaffald, og mindre til restaffald og forbrænding. Det er forventningen, at projektet også vil kunne reducere affaldsmængderne generelt, og dermed spare på affaldsbeholdere og sikre mere plads til bytte/genbrug og andet i baggårdene.

Byttemarkeder og -netværk: I evalueringen af byttemarkedsindsatsen for 2023 blev fem barriere identificeret: 1) Midler til forplejning, 2) frivilliges motivation, 3) antallet af byttemarkeder i København, 4) kvaliteten af tøj og genstande og 5) faldende deltagerantal. Ud fra evalueringen vil der være fokus på disse barrierer i 2024, hvor Miljøpunkt Indre By & Christianshavn direkte støtter to byttemarkeder – datoerne bliver 3. februar i Kulturhus Indre By og den 26. oktober i Christianshavns Beboerhus. Der vil være et tredje byttearrangement i forbindelse med Grønne affaldsfællesskaber, et nyoprettet projekt. Derudover foreslås det, at der opbygges et netværk af byttemarkeder, hvor man kan snakke sammen om udfordringer og lægge datoerne, så man ikke konkurrerer med hinanden. Netværkes startes mellem Miljøpunkterne i KBH i slutningen af 2023.

Grønt marked – Gammelholm: I 2024 skal arbejdes på at etablere og gennemføre et grønt marked i Gammelholm/Nyhavns kvarteret.

Tema 2. Indsatser for grøn by, begrønning og biodiversitet 2023

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn har igennem 2023 haft en række årsindsatser inden for temaet grøn by i de to bydele. Følgende er gennemgangen af disse indsatser for året.

I. Natur og biodiversitet i 2023, B1

Denne årsindsats har sat fokus på natur og biodiversitet igennem arrangementer, hvor sammenhængen imellem biodiversitet, natur og by fremhæves. Arrangementerne skal være med til at vise at naturen er en del af byen og promovere de fordele øget biodiversitet i byen kan have. Derfor er hovedfokus på informationsdeling og læring igennem at se byens biodiversitet på en ny måde. Følgende arrangementer blev gennemført i 2023.

Workshop m. insekthoteller blev holdt tirsdag den 19. december i Kulturhus Indre By kl. 15-18.

II. Grønne tage, B2

I 2023 har vi forsøgt at øge viden om fordele og udbredelse af grønne tage for almindelige borgere i de to bydele. Derfor har vi forsøgt på forskellige måder at hæve indsatsen.

Vores årlige tur til BUILDING GREEN blev gennemført d. 1. november 2023. Her tog vi rundt til 4 forskellige boder, der alle havde taget materiale til begrønning af facader tage med.

I 2023 har vi forsøgt at støbe et projekt, der skulle sætte fokus på grønne tage på Christianshavn. Projektet skulle opstille 3-5 demonstrationsenheder, hvor forskellige slags grønt tag skulle fremvises til interesserede borgere i øjenhøjde. Grunden til dette er, at der mangler mulighed for almindelige borgere at komme helt tæt på forskellige slags grønne tag, og høre, se og røre materialerne og derved få en større forståelse for, hvad et grønt tag er og kan. Projektet var tiltænkt som et samarbejde mellem bygartner Jann Kuusisaari & den bemandede legeplads på Christianshavns Vold. To gange sendte vi en projektansøgning til biodiversitetspuljen – både 1. marts og 1. september. Begge gange blev ansøgning til projektet ikke godkendt og vi har derfor ikke haft midlerne til at bygge demonstrationsenhederne. Da vi har søgt midler til projektet flere gange, så ser vi nu ind i andre projekter i stedet for.

Arrangementer, der sætter fokus på bynatur og biodiversitet evt. med supplerende støtte med guidede ture og workshops, B2

Ifm. Københavnerpicnic blev der den 11. juni holdt en tur med knap 30 pers. til grønne baggårde i Indre By.

Der blev holdt workshop om at bygge fuglehuse på Chr. Torv sidst i august/B3. kun 5 pers. deltog. Miljøpunktet var med til Christianshavnerdagen d. 2. september om begrønning, facader, grønne tage og klimadebat. Der holdes i workshop om at lave insekthoteller og biodiversitet den 19/12 ved kulturhus i Indre By ”lav din bæredygtige julegave”.

Der har været søgt afholdt et arrangement med spejdere og borgere i Østre Anlæg, med optælling af, hvor mange af de 100 fuglehuse, som blev opsat i 2022, er været brugt af fugle. Arrangementet skulle var aftalt til at blive holdt i ugen efter efterårsferien, men spejderne kunne alligevel ikke deltage. Der blev i stedet sat fokus på biodiversitet og bynatur gennem formidling og QR-kode på genbrugsglas til Københavnerpicnic, se mere nedenfor.

III. Lave projektoplæg til grøn rute og grøn mobilitet, B4

Der er udarbejdet et oplæg til sammengængende mere grøn mobilitet og plads til natur, herunder en trafikø i Indre By – og på Christianshavn. Der er samarbejdet med samarbejdspartner og illustrationer. Oplæg skulle have været præsenteret i vinteren 2023 på koordineringsmøde, men blev udskudt og i stedet præsenteret primo 2024. Der skal arbejdes videre med dels planen, og lokal involvering i første halvår af 2024.

IV. Bynatur-rum, B5

Skabe plads til bynatur, biodiversitet, lokale fællesskaber og ophold. Der er arbejdet på dels at skabe bynatur i de grønne områder i Nørre Voldgade og ved Linnégade mod Ørstedsparken, sammen med de lokale beboerforeninger, og beboerrepr. fra Nørre Kvarter samt Israels Plads og Torvehallerne. Der er også oplagte puljer at søge til både planter, materiel, workshops og forplejning. For at søge eksterne fonde og midler kræves der rådighed over de kommunale arealer, som pt. ikke har været muligt. Der forsøges igen i foråret 2024 sammen med lokaludvalg og lokale i Stræderne.

III. Grønne baggårde, facader og københavnerp picnic mm. 2023, B3

Den 11. juni blev der afholdt Københavnerp picnic adskillelige steder i Københavns bydele. Middagene er arrangementerne af kommunen og er en del af projektet 'Arkitekturhovedstaden', som København har været i 2023. Miljøpunktet hjalp til ved 2 af disse middage – i Magstræde i Middelalderbyen og i Rosengade i Nyboder. Vores mission var at bidrage med vores viden om natur, genbrug og bæredygtighed, via genbrugte patentglas med hybenroser og bringe det ind i arrangementet igennem bordopdækning, informationsdeling via to QR-koder, en om begrønning af byen og en om genbrug og genanvendelse, og ved at bidrage til det bæredygtige event. Miljøpunktet stod for byvandring til grønne baggårde i og omkring Studiestræde og Lars Bjørn Stræde. Byvandring foregik som indledning til middag i Magstræde.

Bordopdækning blev designet med genbrugsmaterialer – en række genbrugte husholdningsglas med strandplanter, hvor meningen var at deltagerne kunne tage pynten med hjem fra arrangementet. Derudover var der QR-koder på alle lågene, så deltagerne kunne læse om vores indsatser om genbrug og grøn by på vores hjemmeside.

<https://a21.dk/genbrug/> og <https://a21.dk/groen-by/>

Miljøpunktet blev inddraget til at stå for billetter til de to arrangementer. Indsatsen indebar opsætning via Billetto, løbende opfølgning på, hvor mange billetter, der var blevet solgt, kontakt til lokaludvalgenes sekretariat mm. Denne indsats blev miljøpunktet kompenseret for via honorar efter aftale med lokaludvalget i Indre By.

Torvedag

JS stod for en workshop på torvedag på Christianshavns torv d. 30. august. På kunne lokale bygge redekasser til byens fugle og blive informeret om, hvad man kan gøre for at sikre fuglenes tilstedeværelse i haver, gårde, altaner og i byen generelt. Arrangementet tog ca. 1,5 time. I alt blev der bygget 3 fuglekasser fra lokale Christianshavnerne og derudover uddelt 4 fuglekasser til forbipasserende, der var interesserede i at bygge en redekasse, men ikke havde tid på dagen. Her blev der uddelt materialer til at de kunne bygge redekassen derhjemme. Arrangementet blev arrangeret af Torvenetværket på Christianshavn og involverede flere andre aktører – bl.a. et band, der spillede på torvet lige efter workshopen.

Christianshavnerdag

Traditionen tro deltog Miljøpunktet ved Christianshavnerdagen d. 3. september, der er bydelens årlige byfest, der involverer debatter, arrangementer, leg og læring, samt mulighed for at snakke med lokale foreninger, politikere mm. På dagen stod Miljøpunktet for to indsatser:

- a) Den første del var debat på hovedscenen, hvor Marianne blev inverteret til at indlede debatten om Klima.

Den anden del var den traditionelle bod, hvor frivillig Louise, frivillig Peder & JS snakkede med lokale Christianshavnerne om begrønning af byen fx ved facader og grønne tage. Miljøpunktet var til stede i 6 timer, og fik snakket med i alt 49 personer / grupper, der var forbi for at se vores grønne planter, hører om vores arbejde, biodiversitet, og få en frøpose fra Peder, der i alt uddelte 33 frøposer til interesserede.

Udvalgte fokuspunkter i 2024 og fremadrettet:

Grønne arrangementer i sommerhalvåret: Fastlægge grønne biodiversitets arrangementer, så de gennemføres i sommerhalvåret. Arrangementerne skal have forskellige målgrupper, så vi kommer længere ud end vores nuværende målgruppe. Arrangementer der planlægges: Christianshavnerdag, Biodiversitet i Københavns Havn.

Oprettelse af tag-netværk: Igennem Facebook-gruppen 'Grønne Tagnetværk' kan vi fokusere vores arbejde med begrønning af byen. Et fokuspunkt er at få samlet personer, der kunne tænke sig at få grønt tag i deres gårdmiljø og se om vi kan formidle til dem og evt. igangsætte en fælles indkøb og dele transport. Man kan også inkludere facader i dette netværk.

Tema 3. Indsatser for Sundhed, herunder støj, luft og grøn mobilitet 2023

I. Understøtte aktiviteter i sundhedsgruppen, C1, C2, støjmålinger og C4, høringssvar

Der har været flere møder i sundhedsgruppen i 2023. Gruppen består pt. af 5 medlemmer, som har set på regulering ift. støj i andre kommuner. Data- og videns indsamling af blevet brugt ifm. høringssvar om adgang kontra afspærring af fortøve, køkultur med snak og støj og muligheder for at regulere.

Der er i efteråret lavet nye støjmålinger, hvor vi tidligere har målt, for at sammenligne udviklingen i støjniveauer tilbage fra 2016, under Corona og efter Corona, og om der kan ses en effekt af kommunale indsatser så som stop for bevillinger, natteværter og det generelle fokus på nattelivet. Der er blevet målt i Studiestræde. Der laves nye målinger og interviews i 2024, som forventes at understøtte et billede af, at kulturen hos ejer og personale på barer og restauranter har en væsentlig betydning for det lokale støjniveau. Der er desuden set på målinger af trafikstøj ved Nørreport. Her forventes at blive målt igen i 2024.

II. Understøtte aktiviteter i sundhedsgruppen, C2, luftmålinger samt støj

Miljøpunktet har i 2023, sammen med amerikanske studerende gennemført en kampagne om luftforurening – i gadeplan, ved Sørtorvet og Dronning Louises Bro. Projektet har involveret lokale beboere, skoler og institutioner i området, både ved søerne og ved Israels Plads og Torvehallerne. Resultaterne viser fortsat en væsentlig forurening fra især varebiler og erhvervsbiler. Dette påvirker børn, gående, cyklende og de som sidder i køer i bil. Resultater er formidlet til presse, på hjemmeside og via sociale medier.

Der arbejdes i 2024 sammen med studerende, som skal se nærmere på luft- og støjforurening fra havne rundfartsbådene i Københavns Havn.

III. Oplæg til indsats til fremme af sundhed, rekreation og leg/bevægelse på bydelens pladser, C3

Miljøpunktet har sammen med en lokal beboer i Indre By og en beboer på Christianshavn, undersøgt og indhentet viden om udstyr, lokaliteter til ophold og grej til leg. Der er set på et areal ved møllen ved Christianshavns Vold, som der er givet mundtligt afslag til fra forvalter i Københavns Kommune. Der er tilsvarende set på 3 arealer i Indre By, Dantes Plads, Grønt eller sort areal, hvor asfalten brydes op i Nørre Voldgade samt areal på Israels Plads op mod Ørstedsparken. Det er aftalt, at projektgruppen arbejder videre med de to sidste arealer i Indre By i 2024. Det foreslås, at projektet lægges sammen med projektet om begrønning i Nørre Voldgade.

Ressourcer og medarbejdere

Miljøpunktet har i 2023 måtte sige farvel til to medarbejdere, som har været en stor del af alle vores projekter og indsatser, da de har fået mulighed for at arbejde endnu mere specialiseret inden for deres kompetenceområder.

Der har derfor været to kortere perioder med vakante stillinger, som har betydet, at der er indsatsområder, der er brugt færre ressourcer på end forventet og som giver et overskud i regnskabet.

Samarbejdet med vores frivillige og studerende har samtidig betydet, at vi trods perioder med vakante stillinger har nået de ovennævnte indsatser.

Der er ansat to årsværk, tre personer til arbejdet med at gennemføre projekter og indsatser i årsplanen for det lokale miljøarbejde 2023-2024 fortsætter i 2024.

Formidling, kommunikation & vejledning om genbrug, begrønning & sundhed

Nyhedsbrev

Miljøpunktet har igennem året udgivet nyhedsbrev til dem, der har været interesseret i at høre om vores indsatser samt events arrangeret af vores samarbejdspartnere. I starten af 2023 var der 197 abonnere og vi er endt med 207 i slutningen af november måned. I 2023 blev der udgivet 9 nyhedsbreve & 1 ekstraordinært nyhedsbrev. Procentsatsen af abonnere, der har åbent vores nyhedsbreve lægger på omkring 60 % for hele året, hvilket viser, at dem, der er interesseret i vores arbejde, læser nyhedsbrevet kontinuerligt.

Yderligere data fra nyhedsbrevene kan tilgås i bilag 1.

Sociale medier – Facebook, LinkedIn, Instagram

Miljøpunktet har igennem året brugt sociale medier til at formidle, informere og videregive oplysninger om arrangementer, nyheder, borgerforslag mm. De medier, der bliver brugt, er Facebook, LinkedIn & Instagram.

- a) *Facebook*: (69 opslag fra jan til nov.) opslag
- b) *LinkedIn*: (9 opslag fra jan til nov.) opslag
- c) *Instagram*: (33 opslag fra jan til nov.) opslag

I alt er der opslået 111 opslag imellem de 3 kanaler.

Hjemmeside

I den sidste halvdel af 2023 har der været fokus på at opdatere Miljøpunktets hjemmeside, da det er et par år siden hjemmesiden er blevet opdateret. Da Miljøpunktet ikke har de redigeringsfærdigheder in-house, så har vi fået Kim ind som praktikant fra oktober-december. Kim har hjulpet med at optimere vores indsats via hjemmesiden, branding af miljøpunktet mm., så vores budskaber kan stå skarpt fremadrettet.

Fokus for 2024

I 2024 skal den kommunikative del af miljøpunktets arbejde fremhæves. Indsigter fra 2023 har formet nedenstående fokuspunkter, der skal være med til at sikre at vores budskaber kommer frem til vores målgruppe og at vi også vokser vores tilstedeværelse i den grønne dagsorden på tværs af de to bydele.

Nyhedsbrev: Arbejdet med nyhedsbrev skal fortsætte i 2024. Målet for 2025 er at få flere abonnere – konkret vil vi gerne nå op på 250 abonnere i alt i slutningen af 2024. Dette skal opnås via fokus på målrette indhold mod målgruppen. Derudover skal der foretages redaktionsmøder mellem centerleder og projektmedarbejdere, så nyhedsbrevets indhold bliver så godt, som det overhoved kan blive. Bestyrelsen skal inddrages igennem året for evaluering af indholdet i nyhedsbrevet.

Pressemateriale: I 2024 vil der være fokus på, at der skal udarbejdes pressemateriale, der skal sendes ud i forbindelse med arrangementer, hvor vi gerne vil have omtale i lokalaviserne. Vi stræber efter at udgive 5-10 artikler igennem 2024 på tværs af vores temaer.

SoMe: Vi skal bruge SoMe mere effektivt i vores kommunikative strategi. Fokus vil ikke være på at øge vores tilstedeværelse på andre kanaler men styrke vores tilstedeværelse på allerede eksisterende kanaler. Facebook, Instagram og LinkedIn er de kanaler vi bruger på nuværende tidspunkt. Facebook vil blive brugt som platform for vores arrangementer og til at dele nyheder, LinkedIn bruges til nyheder for virksomheden og Instagram bruges til mere specifikt indhold til arrangementer, hvor video og billeder er gode til at inspirere eller motivere vores følgere. Målet er, at vi i alt får over 200 opslag igennem de tre kanaler for året.

Hjemmeside: Hjemmesiden www.a21.dk bliver opdateret i slutningen af 2023. Efter denne opdatering vil der være vedligeholdelse igennem 2024. Hjemmesiden optimeres, så den kan bruges nemt som medium for vores arbejde uden at den skal opdateres mere end et par gange om måneden med materiale eller lign. F.eks. så vil det ikke være hjemmesiden, der huser vores aktivitetskalender fremadrettet – her vil vi bruge Facebook som vores primære kalender og arrangement planlægger fremadrettet i 2024.

Bilag 1 – Data om nyhedsbrev fra Mailchimp

	Antal personer, der har åbnet nyhedsbrevet	Procent af personer, der har åbnet nyhedsbrevet (iblandt daværende subscriber-antal)	Antal klik i nyhedsbrevet	Procent af åbnede nyhedsbrev med klik
Jan.	128	66,4 %	20	10,0 %
Feb.	124	64,2 %	22	11,4 %
Mar.	129	65,2 %	4	2 %
Apr.	129	63,9 %	4	2 %
Maj.	132	64,7 %	7	3,4 %
Ekstra NB	117	58,2 %	4	2 %
Jun.	131	64,2 %	8	3,9 %
Aug.	134	65 %	11	5,3 %
Sep.	141	68,4 %	16	7,8 %
Nov.	132	63,8 %	16	7,7 %

Bilag 2 – Data fra byttemarkeder 2023 – 4 i indre by og et på Christianshavn

	04.02.2023	29.04.2023	24.06.2023	28.10.2023
	<i>Byttemarked / Swap Market @ Kulturhuset Indre By</i>	<i>Go planty and get ready for summer market</i>	<i>Sommerbyttemarked / summer swap</i>	<i>Byttemarked / Swap Market @ Kulturhuset Indre By</i>
Antal deltagere	271	136	132	148 (156)
Bytte-Procent	74,25 %	74,94 %	79,47 %	70,11 %
Indleveret i kg	859,81	515,41	477,71	479,65
Byttet væk i kg	638,41	386,26	379,61	336,31
Bemærkninger	Første byttemarked i hele 2023	Plantebytte tiltrak andre/nye mennesker	Skt. Hans, studenterkørsel og sommerferiestart	To andre byttemarkeder samme tidspunkt
Antal frivillige	12	9	7	7

Data fra byttemarked den 7. oktober 2023 på Christianshavn med Miljøgruppen / CLU og Miljøpunkt Indre By & Chr.

VÆGT

Indleveret: 401,4 kg

Resterende: 99,4 kg

Byttet væk i kg: 302 kg

Byttet væk i procent: 75 %

GÆSTER

Uden os: 111

Andel Christianshavnerne: 36 %

Selvom der var overraskende stille var det en hyggelig dag og vi var især glade for, at andelen af Christianshavnerne der deltog, var steget til 36 %, en stigning på 6 % fra 2022.

Bilag 3

Indsatserne for det lokale miljøarbejde - inddelt i tre temaer med flere indsatser

Årsplan for det lokale miljøarbejde i Indre By og på Christianshavn omhandler lokale projekter og indsatser, som Miljøpunkt Indre By & Christianshavn arbejder med i 2023 og frem mod 2024-2025, i samarbejde med og støttet af Indre By Lokaludvalg, Christianshavns Lokaludvalg og Københavns Kommune og om muligt andre fonde og puljer. Indsatserne har et langsigtet perspektiv og bygger videre dels på tidligere års indsatser, dels ønsker fra lokaludvalg, borgere, kommunale planer samt strategier. Lokaludvalgene har godkendt en toårig driftsstøtteaftale med Miljøpunkt Indre By & Christianshavn (MP), hvor der skelnes mellem drift af sekretariat, samt puljemidler til projektstøtte til konkrete projekter i 1, 2 eller 3 år.

- 1. Genbrug - Bytte og Ressourcer**
- 2. Grøn by – Bynaturrum, biodiversitet og klimatiltag**
- 3. Sundhed - herunder Støj, Luft og Mobilitet**

Metode og involvering

Miljøpunktet arbejder med det lokale miljøarbejde og lokale projekter og indsatser på tre plan, efter 3 metoder, som forventes at gøre en forskel ift. lokal involvering, synlighed, formidling og heraf resultat og lokal værdi af indsatserne samlet set:

1: Et flerårigt "fyrtårnsprojekt"

Et projekt, som kan skabe stor, lokal forandring og samtidig skabe omtale. Her peges på projekt om Natur i Byen Fase II, og etablering af to større bynaturrum, et i Indre By og et på Christianshavn.

2: Lokale relationsbårne miljøprojekter

Miljøpunktet mødes med borgere og snakker om og bidrager til et bedre lokalt miljø i bydelene. Minimum to gange tre indsatser (i to år) – f.eks. opfølgning på arbejdet med sorteringspunkter og sortering i hjemmet.

3: Flerårige forskningsprojekter

For eksempel et projekt om, hvordan vi gennem lokale byttefællesskaber får sænket forbrug og affaldsproduktion. Byttefællesskaberne skal skabes først. Her ønsker vi samarbejde med studerende f.eks. Worcester Polytechnic institute (WPI) m.fl.

1 Genbrug - Bytte og Ressourcer - Langsigtet perspektiv

Frem til og med 2024 skal Københavns Kommune etablere løsninger som sikrer, at byens borgere kan sortere og genanvende affald (og ressourcer) i minimum 10 fraktioner + storskrald. Op mod 70 % af affaldet skal genanvendes.

I Indre By og på Christianshavn forventes der i løbet af 2023-2024 etableret mere end 50 sorteringspunkter i det, i forvejen, trange byrum. Men hvordan skaber vi løsninger, der på den ene side sikrer plads til, at affaldet kan sorteres og på den anden side skaber løsninger, som forebygger overforbrug og madspild?

Vi skal fortsat have fokus på indsatser, som kan knække kurven for vores overforbrug og i stedet bytte mere fremfor at købe nyt – også helt lokalt.

Vi arbejder frem mod 2024 på, at der bliver etableret ikke en, men gerne to til tre nærgenbrugsstationer i Indre By og at øge mulighederne for, at borgere og erhverv kan bytte brugte ting fremfor at købe nyt i begge bydele.

Det forventer vi at gøre gennem lokal involvering og indsatser, der dels fremmer sortering af affald til genanvendelse, allerede i hjemmet, og herfra finder vej til sorteringsbeholder i baggården, sorteringspunkt i det offentlige rum eller nærgenbrugsstation, lokale byttefællesskaber mv.

Vi arrangerer bl.a. ture til sorterings- og affaldsbehandlingsanlæg der viser, hvad der sker med affaldet og planlægger lokale byttemarkeder. Vil du og din boligforening gerne være med så kontakt Jeppe på Miljopunkt@a21.dk

2 Grøn by – Bynaturrum, biodiversitet og klimatiltag – Langsigtet perspektiv

Når vi taler om begrønning af byen, i et både kort- og langsigtet perspektiv, er vi også nødt til at indtænke klimatilpasning, forebyggelse og hvad vi kan begrønne (ift. plads, bygningsmasse, bevaringshensyn, lokalplaner, planer om solenergi på tage mm). Mange kan og vil gerne have en grøn facade, men kan det samtænkes med behovet for at få byen kølet ned og grønne tage? Kan vi få en politik, som ser på tværs af alle disse områder. Det vil vi gerne debattere og understøtte udviklingen af, sammen med lokaludvalg, lokale borgere, erhverv, kommune og lokale interesseorganisationer.

Frem mod 2025 vil vi også arbejde for at skabe et endnu større kendskab til vores lokale natur og habitater og understøtte viden om, hvordan vi skaber flere lokale bynaturrum med plads til natur og biodiversitet, ro og rekreation. Det gør vi bl.a. qua faglig vejledning om at etablere gadehaver, plantekasser, grønne gårde, grønne tage og facader og hvordan de skal passes.

I en borgerpanel-undersøgelse om det lokale miljøarbejde, foretaget af IBLU i 2021, viste svarene, at der var interesse for at deltage i både workshops og arrangementer hos Miljøpunktet, og tilsvarende interesse for at deltage i arrangementer i det offentlige rum.

Miljøpunktet fortsætter derfor med at holde ud af huset-arrangementer så som byvandring om grønne tage og byrum, Christianshavnerdag og torvedage, affaldsindsamlinger og arrangementer/workshops/temaaftræ. Miljøpunktet arbejder på, gennem inspiration og vidensdeling – og de relationer vi skaber med lokale - at få mere lokal indsigt og ny viden, som igen kan bidrage til mere relevant, lokalt miljøarbejde for de lokale.

3 Sundhed - herunder Støj, Luft og Grøn Mobilitet - Langsigtet perspektiv

Københavns Kommune har ifølge seneste cykelregnskab fra 2022, vist at cykling, kollektiv trafik og gang hver især skal udgøre mindst 25%, mens bilen højst skal udgøre 25% af alle ture i 2025. Samtidig arbejdes der i Københavns Kommune med tiltag om at regulere hastighed, lave flere p-pladser til el-delebiler, bylivsgader, fjerne op til 70 % af p-pladserne i Middelalderbyen og skabe en ny bydel, Lynetteholm. Det må forventes at få betydning for vores færdselsmønster; fragten af vores varer, hvordan vi kommer rundt i byen, brug af pladsen, niveauet af luftforurening og støj i disse områder mm.

Vi vil gerne arbejde for bedre parkeringsforhold for cykler, ladcykler, debiler og el-biler og flere ladestandere. Pladsen hertil må ventes at skulle

findes ved færre pladser til biler som kører på fossile drivmidler. Vi tror på, at vi gennem lokale trafikører, 0-emissionsgader eller lokale forsøgs-gader kan medvirke til at skabe mere lokal værdi, mere sundhed, plads til flere grønne fællesskaber og et bedre lokalt miljø. Det foreslår vi at arbejde mere med og understøtte i 2023 og frem, sammen med lokale, lokaludvalg m.fl.

Synlighed, debat, kommunikation og formidling

Miljøpunktet varetager også miljø- og naturfaglige ad hoc-opgaver, som udløses af den offentlige debat, artikler, høringer, borgerhenvendelser mv.

Miljøpunktet arbejder med synlighed lokalt og i offentligheden, så MP også fremadrettet kan understøtte lokale ønsker og bidrage fagligt til miljødebatten blandt borgere og erhverv. Miljøpunktets hjemmeside har information til borgere og erhverv om projekter og indsatser om, hvordan alle kan være med til den grønne omstilling. Vi formidler gennem lokalaviser, Facebook, Instagram, hjemmeside, månedlige nyhedsbreve samt tilstedeværelse på offentlige arrangementer såsom torvedag, affaldsindsamling mv. Miljøpunktet laver hvert kvartal en status på projekter til formandskaber for og medlemmer af Indre By Lokaludvalg og Christianshavns Lokaludvalg.

Mere om baggrund for indsatser i årsplan 2023

Projekterne gennemført de sidste 4-5 år har ikke kun bidraget til den lokale dagsorden og understøttet de kommunale strategier, men også skubbet til målet om, hvor vi gerne vil hen ift. det lokale miljø. Borgerne efterspørger mere bynatur, bedre miljø og en sundere by. Det øger behovet for at finde løsninger sammen med de lokale samt på en intensiveret formidling. Miljøpunktet ønsker ikke kun at være en central for formidling og vidensdeling, men også et organ/mødested for forandringer mod mere bæredygtige bydele og fællesskaber, som igen giver et bedre lokalt miljø. Nedenstående er et udsnit af succesfulde projekter, hvis resultater danner afsæt for de fremadrettede indsatser;

- Produktkatalog for affaldssortering i hjemmet
- Byvandring med lokale om udpegning af steder til sorteringspunkter og begrønning,
- Årlige affaldsindsamlings, byttemarkeder, torvedage og byvandring i øvrigt – for og med lokale borgere m.fl.
- Projekt Roser til Byen/Grønne Facader – herunder tilladelser, valg af planter, plantning, pasning
- Projekter om mere biodiversitet i byen, bynaturrum, flagremuseture, fuglehuse mm.
- Projekt NaTur i Byen, med fokus på naturen i byen, blå som grøn, og invitere ud i den
- Fået sat fokus på både luftforurening med ultrafine partikler (fra busser, biler mv) og støj i forhold til sundhed
- Tema om trafikøer og temaaften om klima og mobilitet
- Lån og deleordninger af ladcykler til private, efterfølgende deleordning for erhverv
- Projekt sammen med studerende om fragt af varer på eldrevne ladcykler og Hubs' (sted til at om-læsse varer fra lastbil til ladcykel inden for en radius af 5-7 km af byen)

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling indeholder 17 verdensmål samt delmål

Der er i planen søgt indarbejdet et langsigtet perspektiv for bæredygtig udvikling - på lokalt niveau, med afsæt i Københavns Kommunes strategier, planer og handlingsplan for FN's verdensmål og delmål. Årsplanen arbejder med konkrete indsatser inden for 9 af de 17 mål og om **hvordan** vi skaber mere bæredygtighed lokalt, og mindre om **hvorfor**. I årsplanen fremgår, for hvert af de 3 hovedtemaer med delindsatser, hvilke verdensmål vores indsatser bidrager til. Fire af verdensmålene, blandt andet "Bæredygtige byer og lokalsamfund" og "Partnerskaber for handling" er gennemgående for alle indsatser.

Se mere i bilag til årsplanen eller læs om alle verdensmål og delmål på: [Verdensmålene | Verdensmaalene.dk \(verdensmaalene.dk\)](https://www.verdensmaalene.dk)